Ազգային վիճակագրական համակարգի համակարգումը. Դանիայի փորձը

Լարս Տիգիսեն

STATISTICS DENMARK

Ի՞նչ է պաշտոնական վիճակագրությունը:

- Տրամադրվում է պետական մարմինների/պետության կողմից
- Նկարագրել ժողովրդագրական, սոցիալական և տնտեսական իրավիճակը.
  - Քանակական կամ որակական տեղեկություն քաղաքացիների կյանքի հիմնական ոլորտների մասին, ինչպես օրինակ՝ տնտեսական և սոցիալական զարգացման, կենսապայմանների, առողջության, կրթության և բնապահպանության մասին
- Քննարկումների համար համընդհանուր շրջանակ
- Ազգային վիճակագրական համակարգ (ԱՎՀ)

Դանիայի վիճակագրությունը դանիական վիճակագրության կենտրոնական վարչությունն է

Դանիայի վիճակագրության մասին օրենքը

Հոդված 1.

- Դանիայի վիճակագրությունը հանդիսանում է որպես Դանիայի վիճակագրության համար կենտրոնական վարչություն

Ենթաբաժին 3.

- Եթե որևէ պետական վարչություն կամ հաստատություն նախատեսում է հավաքագրել և մշակել վիճակագրական տեղեկատվություն, Դանիայի վիճակագրությունը պետք է տեղեկացվի այս մասին համակարգումը բանակցելու նկատառումներով:

STATISTICS DENMARK

Պաշտոնական վիճակագրությունը Դանիայում

- Դանիայի վիճակագրության մասին օրենքը
  - Հոդված 1.1: ..հավաքագրում, մշակում և հրապարակում է **վիճակագրական տեղեկություններ սոցիալ-տնտեսական պայմանների** մասին, հնարավոր է, համայնքային մարմինների և այլ վիճակագրական մարմինների հետ համագործակցությամբ

- Խիստ կենտրոնացված վիճակագրական համակարգ
  - Անկախ հաստատություն
    - Խորհուրդը որոշում է աշխատանքային ծրագիրը
  - Սոցիալական և ներքին գործերի նախարարություն
  - Տեղակայված է մեկ վայրում Կոպենհագենում

- Տվյալների հավաքագրում
  - Պետական մարմինները պետք է տրամադրեն իրենց պատկանող տեղեկությունները աշխատանքային ծրագրի կետերի համաձայն
  - Մասնավոր ֆիրմաները պետք է տրամադրեն օրենքում նկարագրված տեղեկություններ, երբ նրանց հարցվում է: Չտրամադրելու դեպքում նրանք տուգանվում են:

Շրջանակը Դանիայի վիճակագրության համար

- Սոցիալական և ներքին գործերի նախարար
  - Տարեկան բյուջե և խորհրդարանական պարտավորություն
- §2: Տնօրենների խորհուրդ
  - 7 անդամ
    - Նախագահ. Ազգային վիճակագիրը
    - 6 անդամ սոցիալական և տնտեսական պայմանների վերաբերյալ իմացությամբ
  - Որոշում է տարեկան աշխատանքային ծրագիրը
  - Հաստատում է բյուջեն
  - Նիստ է հրավիրում տարեկան 4 անգամ

- §2,2: Ազգային վիճակագիր (Գլխավոր տնօրեն)
  - Դանիայի վիճակագրության տնօրեն
  - Նշանակված Թագուհու կողմից նախարարի առաջարկությամբ՝ խորհրդի հետ խորհրդակցելուց հետո

- §3,4: Սպառողների խորհրդատվական հանձնաժողովներ
  - Խորհուրդը կարող է հաստատել խորհրդատվական հանձնաժողովներ (ներկայում դրանք 9-ն են)

- §5: Համագործակցության հանձնաժողով
  - Նախարարը կարող է հաստատել հանձնաժողով՝ Դանիայի վիճակագրության և այլ պետական մարմինների և հաստատությունների միջև համագործակցությանն աջակցելու համար (երբեք չի օգտագործվել)

STATISTICS DENMARK

Նպատակը՝ վիճակագրական համակարգի համար. Վստահություն և արժանահավատություն

- Վիճակագրական տվյալները արժեքավոր են, երբ բոլորը դրանց հավատում են.
  - Վիճակագրությունը պետք է լինի անաչառ և օբյեկտիվ
  - ԱՎԻ-ի անկախությունը պետք է սահմանվի օրենքով
  - Վիճակագրությունը պետք է լինի հուսալի: Սխալների դեպքում հնարավորինս շուտ պետք է հրապարակվեն ուղղումներ:
  - Թողարկման ամսաթվերը պետք է կանխավ հրապարակվեն: Քաղաքական նկատառումները չպետք է հաշվի առնվեն:
  - Վիճակագրությունը պետք է հասանելի լինի բոլոր սպառողներին միաժամանակ
  - Միջազգային ստանդարտների վրա հիմնված լիարժեք ստանդարտների, մեթոդաբանության և սահմանումների օգտագործում
  - Անհատների և բիզնեսների մասին տեղեկությունները դիտարկվում են՝ պահպանելով գաղտնիության սկզբունքները

STATISTICS DENMARK

Միևնույն նպատակները՝ անկախ վիճակագրական համակարգից

- Ավելի հեշտ է արտադրել ամբողջացված վիճակագրություն կենտրոնացված համակարգում
- Բայց նաև ապակենտրոնացված համակարգում նպատակ հետապնդել համակարգելու
  - հետազոտություններ
  - վիճակագրական ստանդարտներ և մեթոդներ
  - տարածում
  - մետատվյալներ

- Համագործակցությունը կարևոր, բայց դժվար գործողություն է
  - Համագործակցության համաձայնագրեր
  - Հանդիպումների վերաբերյալ համաձայնություններ
  - Գործնական համագործակցություն

Դանիայում այլ վիճակագրական տվյալներ արտադրողների հետ համակարգումը

- Դանիայի վիճակագրությունը արտադրում է վիճակագրություն բոլոր թեմաների վերաբերյալ բացառությամբ.
  - Առողջապահություն
  - Բնապահպանություն
  - Էներգետիկա
  - Ֆինանսներ
  - Ձկնաբուծություն
  - և մի քանի փոքր ոլորտներ

Համագործակցություն տարբեր թեմաներով (1)

- Ֆինանսական վիճակագրություն.
  - Կենտրոնական բանկ
  - Շրջանակային համաձայնագիր
    - Գլխավոր հանձնաժողով և ենթահանձնաժողովներ
    - Աշխատակիցների միջև սերտ կապ
  - Համագործակցություն հետևյալի վերաբերյալ
    - Հայեցակարգեր, մեթոդներ և այլն
    - Վիճակագրության միկրոտվյալների փոխանակում
    - Բիզինես ռեգիստր
    - Տարածում

- Բնապահպանություն և էներգետիկա
  - Բնապահպանության և էներգետիկայի և կլիմայի նախարարություն
  - Արտադրողների և սպառողների հանձնաժողով
  - Չկա համագործակցության համաձայնագիր
    - Պետերի միջև կապ
    - Չկա համագործակցություն վիճակագրության արտադրման առնչությամբ

STATISTICS DENMARK

Տարբեր թեմաներով համագործակցությունը (2)

- Առողջություն
  - Առողջապահության նախարարություն
  - Չկա ֆորմալ համագործակցություն
  - Պետերի միջև կապ
  - Չկա համագործակցություն վիճակագրության արտադրման առնչությամբ

- Ձկնաբուծություն
  - Սննդի, գյուղատնտեսության և ձկնաբուծության նախարարություն
  - Տրջանակային համաձայնագիր
    - Գլխավոր հանձնաժողով և ենթահանձնաժողովներ
    - Աշխատակիցների միջև սերտ կապ
  - Համագործակցություն հետևյալի վերաբերյալ
    - Հայեցակարգեր, մեթոդներ և այլն
    - Վիճակագրության միկրոտվյալների փոխանակում
    - Տարածում

STATISTICS DENMARK

Եզրակացություն համագործակցության վերաբերյալ հիմնված Դանիական փորձի վրա

Որպեսզի համագործակցությունն արդյունավետ լինի.

- Հաստատությունների գլխավոր ղեկավարությունը պետք է հանձնառու լինի
- Համագործակցությունը պետք է հիմված լինի գրավոր համաձայնագրերի վրա, որոնք կպատասխանեն հետևյալ հարցերին.
  - Ինչու
  - Ինչ
  - Ինչպես
- Պետք է հաստատվի հանդիպման կառուցվածք

Համակարգում համաձայն ԵՄ-վիճակագրության

Եվրոպական վիճակագրության մասին խորհրդի կանոնակարգ

Հոդված 5.

Ազգային վիճակագրական մարմինը ….

պատասխանատվություն է կրում ազգային մակարդակով բոլոր վիճակագրական գործողությունները համակարգելու համար….

Եվրոպական վիճակագրության համար պետք է օղակ հանդիսանա Հանձնաժողովի համար վիճակագրական հարցերի առնչությամբ

- Եվրոպական վիճակագրության համակարգող Հանձնաժողով
  - 16 հաստատություններ
  - Նախագահող. Դանիայի վիճակագրություն
  - Հանդիպում տարեկան երկու անգամ
- Խնդիրներ, որոնք առնչվում են միայն Եվրոպական վիճակագրությանը.
  - Փոխանակել գիտելիքներ
  - Համագործակցել
  - Քննարկել

Վիճակագրության մասին եվրոպական օրենքը վերանայվում է
Հիմնական թեմաներ

1. Մասնագիտական անկախություն
2. Վարչական տվյալներ
3. ԱՎԻ-ի դերը համակարգելը
4. 'Վիճակագրության նկատմամբ վստահության հանձնառություն'

1. Մասնագիտական անկախություն

- “Վիճակագրությունը պետք է մշակվի, արտադրվի և տարածվի անկախ ձևով
- …մեթոդների, սահմանումների, մեթոդաբանությունների և օգտագործման ենթակա աղբյուրների, տարածման բոլոր ձևերի ժամանակի և բովանդակության ընտրությունը…,
- … այս խնդիրների կատարումը զերծ է ցանկացած ճնշումներից՝ քաղաքական կամ շահագրգիռ խմբերի կամ միության կամ ազգային մարմինների կողմից”

1. Մասնագիտական անկախություն – միջոցներ

- ԱՎԻ-ների պետերի նշանակման կամ աշխատանքից ազատման կանոնները պետք է լինեն թափանցիկ և հիմնված միայն մասնագիտական չափանիշների վրա
- ԱՎԻ-ների պետերը պետք է կրեն եզակի պատասխանատվություն հետևյալի համար.
  - գործընթացների, մեթոդների, հրապարակումների և բյուջեի իրականացման վերաբերյալ որոշումների կայացում
  - ազգային մարինների համակարգում
  - որակի ապահովման համար ազգային ուղեցույցների արտադրում

3. ԱՎԻ-ների դերի համակարգում

1. ԱՎԻ-ները պետք է ազգային մակարդակով պատասխանատու լինեն եվրոպական վիճակագրության մշակման, արտադրման և տարածման բոլոր գործողությունների համակարգման համար
2. ԱՎԻ-ները պետք է գործեն որպես միակ կոնտակտային կետը Եվրոստատի հետ
3. ԱՎԻ-ի կողմից համակարգման ենթակա գործողությունները.
   - Ծրագրում և հաշվետվությունների կազմում
   - Որակի մշտադիտարկում
   - Մեթոդաբանություն
   - Տվյալների փոխանցում
   - Հաղորդակցություն

STATISTICS DENMARK

3. Համագործակցող դեր՝ փոխզիջու՞մ

ԱՎԻ-ի պետը

- Պետք է հրապարակի տարեկան հաշվետվություն ԱԵ-ում եվրոպական վիճակագրության արտադրման վերաբերյալ
- Պետք է նախապատրաստի ազգային ուղեցույցներ, որոնք կապահովեն, որպեսզի ազգային արտադրումը համապատասխանի Փորձառության Օրենսգրքին

Անդամ երկրներ/ Կառավարությունները

- Պետք է ապահովեն, որպեսզի եվրոպական վիճակագրության արտադրումը համապատասխանի սույն ուղեցույցներին

Հնարավոր գործիքներ

1. Ընդանուր կենտրոնացում
2. Համընդհանուր ստանդարտներ
   - Կոնկրետ կենտրոնական վիճակագրական հայեցակարգեր
   - Ելքային տվյալների համար ստանդարտներ
   - Մեթատվյալների համար ստանդարտներ

3 Ուղեցույցներ

4. (Միկրո) տվյալների փոխանակում, ID-ի հետ կամ առանց
5. Համընդհանուր տարածում
   - Սպառողները չպետք է հոգ տանեն
   - Օր. http://www.statbank.dk/statbank5a/default.asp?w=1440
6. Մեթատվյալների պորտալ
7. ԱՎԻ-ի կողմից հավաստագրում
   - Ապրանքանիշ/պիտակ «պաշտոնական վիճակագրություն»
   - Օրինակ tilastokeskus.fi/meta/svt/index_en.html
   - Պետք է բավարարել ստանդարտների և որակի պահանջները

STATISTICS DENMARK

Կազմակերպում

- Երկկողմ հանդիպումներ ամենակարևոր արտադրողների հետ
  - Ո՞վ է զեկուցում միջազգային կազմակերպություններին
  - Որո՞նք են ամենակարևորները
- ԱՎԾ Համակարգման հանձնաժողով
  - Նախագահ և քարտուղար. ՀՀ ԱՎԾ
  - 2 կամ 4 հանդիպումներ տարեկան
  - Համաձայնեցում ստանդարտների և պահանջների հետ
- Թեթև փորձագիտական հետազոտություն
  - Օր. ԵՄ կողմից
  - Այդ թվում այլ արտադրողներ

Հարցեր

- Որո՞նք են երեք ամենակարևորը արտադրողները:
- Գիտե՞ք նրանք ինչ են անում:
- Հաշվետվություն են ներկայացնում միջազգային կազմակերպությունների:
- Դուք լավ համակարգվա՞ծ եք:
- Նրանք կլսե՞ն ձեզ:
- Նրանք բավարարո՞ւմ են Փորձառության օրենսգրքի պահանջները: Ստանդարտների՞ն:
- 2016թ.-ին ի՞նչ եք պլանավորում անել:

STATISTICS DENMARK

Ցանկությունների ցա՞նկ (լրացնել)

- Մեկ ամբողջական ինտերնետային հարթակ, օրինակ՝ հիմնված, օրինակ՝ հիմնված ԱՏՀ (աշխարհագրական տեղեկատվական համակարգ) վրա
- ՀՀ ԱՎԾ-ն կարող է հետազոտել մյուսների համար
- Բավարարել պահանջները միասին կոլկտիվ հիմունքներով (օրինակ՝ ՄԱԿ, ԵՄ)
- Ավելի շատ մուտք տվյալներին
  - Տվյալները պետք է լինեն միայն վիճակագրության համար
  - Տվյալները պետք է լինեն «բավարար» հուսալի
- Համակարգման հզոր առաջնորդում

The End!